

## Oświadczenie złożone przez senatora Stanisława Bisztygę na 33. posiedzeniu Senatu w dniu 14 maja 2009 r.

Oświadczenie skierowane do minister nauki i szkolnictwa wyższego Barbary Kudryckiej

Wielce Szanowna Pani Minister!

W związku z powtarzającymi się coraz częściej w moich kontaktach z przedstawicielami niepublicznych szkół wyższych sygnałami o przeciągających się nadmiernie pracach nad rozporządzeniem w sprawie zasad i trybu dofinansowania niektórych zadań publicznych realizowanych przez uczelnie niepubliczne, pragnę zwrócić uwagę Pani Minister na tę ważną dla znacznej części środowiska akademickiego i bolącą sprawę.

Zgodnie z art. 94 ust. 5 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (DzU nr 164, poz. 1365 z późn. zm.) uczelnie niepubliczne mogą otrzymywać z budżetu państwa:

1) dotację przeznaczoną na pokrycie części opłat wnoszonych przez studentów studiów stacjonarnych oraz uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich;

2) dotacje na dofinansowanie kosztów realizacji zadań wymienionych w art. 94 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5 oraz 8–11 ustawy, niezwiązanych z kształceniem studentów studiów stacjonarnych i uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich, tj. między innymi dotacje na dofinansowanie:

a) zadań związanych z kształceniem kadr naukowych oraz utrzymaniem uczelni, w tym na remonty,

b) kosztów realizacji inwestycji,

c) zadań związanych z kształceniem i rehabilitacją leczniczą studentów niepełnosprawnych.

Przywołany przepis ustawy wszedł w życie 1 stycznia 2007 r., a możliwość ubiegania się o środki budżetowe została uzależniona przez ustawodawcę (art. 94 ust. 5 in principio) od spełnienia przez uczelnię niepubliczną wymogów określonych w rozporządzeniu, do którego wydania upoważnienia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego art. 95 ust. 1 ustawy.

W poprzednio obowiązującym stanie prawnym możliwość dofinansowania działalności uczelni niepaństwowych z budżetu państwa przewidywała zarówno ustawa z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (art. 25), jak i ustawa z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (art. 24). Chcąc zapewnić płynność tego finansowania ustawodawca, uchwalając ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym, utrzymał czasowo w mocy dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 25 ust. 2 ustawy o szkolnictwie wyższym (art. 275 ust. 3 PSW) oraz art. 24 ust. 2 ustawy o wyższych szkołach zawodowych (art. 275 ust. 4 PSW). Przepisy te utraciły jednak moc obowiązującą z dniem 31 grudnia 2006 r.

Wskazuje to na pilną potrzebę wydania przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego rozporządzenia, o którym mowa w art. 95 ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. Delegacja zawarta w art. 95 ust. 1 ma charakter obligatoryjny, a wspomniane rozporządzenie jest niezbędne do wykonania postanowień art. 94 ust. 5 ustawy (§68 „Zasad techniki prawodawczej” ustalonych rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”, DzU nr 100, poz. 908).

O trwających w resorcie pracach nad projektem rozporządzenia w sprawie warunków i trybu występowania przez uczelnie niepubliczne o dotacje z budżetu państwa informowała Pani Minister już w pierwszych miesiącach ubiegłego roku (konferencja prasowa z 6 lutego 2008 r.; odpowiedź na interpelację poselską nr 1562/2008 udzielona w dniu 11 kwietnia 2008 r.). Pomimo upływu czasu zapowiadane rozporządzenie nie zostało jednak wydane, a jego projekt nie ukazał się w Biuletynie Informacji Publicznej. Nie zostało ono także uwzględnione w „Programie prac legislacyjnych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego” na rok 2009.

Domniemane zaniechanie przez resort prac nad wspomnianym aktem prawnym, a nade wszystko brak dostępnej informacji na temat przyczyn takiego stanu rzeczy, jest dla uczelni niepublicznych głęboko niezrozumiałe. Słusznie podnoszą one w swoich wystąpieniach, że art. 95 ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym nie pozostawia ministrowi swobody korzystania z zawartego w nim upoważnienia, a uchwalając potrzebne przepisy przejściowe (art. 275 w zw. z art. 277 i art. 94 ustawy), ustawodawca przewidział wystarczający czas na wykonanie zawartej w nim delegacji.

Naturalnie można powiedzieć, że prace nad rozporządzeniem powinny zostać sfinalizowane już w latach 2005–2006. Niemniej jednak zaniechania, jakich dopuściło się w tej sprawie poprzednie kierownictwo resortu, nie tłumaczą w dostatecznej mierze obecnego impasu. Zwracał na to uwagę rzecznik praw obywatelskich w swoim wystąpieniu do Pani Minister z dnia 20 czerwca 2008 r. (RPO-491024-I/07/KJ), wyrażając obawę, że przyjęcie wspomnianego aktu prawnego zostało odsunięte w odległą i nieokreśloną przyszłość.

Mając to na uwadze, zwracam się do Pani Minister z gorącą prośbą o przyspieszenie przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego prac nad rozporządzeniem w sprawie warunków i trybu występowania przez uczelnie niepubliczne o dotacje budżetowe. Proszę także jak najuprzejmiej o informację na temat stanu tych prac, ewentualnych przeszkód, na jakie napotyka w tym zakresie resort nauki i szkolnictwa wyższego, oraz, jeżeli jest to możliwe, podanie przybliżonej daty wydania przez Panią Minister wspomnianego rozporządzenia.

Pragnę jednocześnie zauważyć, że wobec domniemanych przeszkód, na jakie napotyka uregulowanie tej materii w drodze rozporządzenia, celowe może być jej włączenie do przygotowywanego przez Panią Minister programu reformy szkolnictwa wyższego i uregulowanie bezpośrednio w przepisach rangi ustawowej (w drodze nowelizacji ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym), tak jak ma to miejsce chociażby w odniesieniu do szkół wyższych prowadzonych przez Kościół katolicki.

Łączę wyrazy szacunku  
Stanisław Bisztyga